

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и циљеви

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак вршења процене утицаја одређених планова и програма на животну средину (у даљем тексту: стратешка процена), ради обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планова и програма.

Изузеци од примене

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на планове и програме намењене одбрани земље, на планове и програме намењене ублажавању и отклањању последица елементарних непогода и на финансијске и буџетске планове.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) планови и програми јесу сви развојни или други планови и програми, основе, стратегије, укључујући и њихове измене, које припрема и/или усваја орган на републичком, покрајинском или локалном нивоу, или које надлежни орган припрема за одговарајући поступак усвајања у Народној скупштини или Влади, односно скупштини или извршном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, плански документи јавних политика који се доносе на основу закона којим се уређује плански систем, планови и програми чија се израда суфинансира из предприступних фондова Европске уније, као и планови и програми који се доносе на основу прописа (у даљем тексту: планови и програми);

2) стратешка процена утицаја одређених планова и програма на животну средину подразумева припрему извештаја о стратешкој процени, спровођење поступка консултација јавности и заинтересованих органа и организација, уважавање извештаја и резултата консултација у поступку одлучивања и доношења или усвајања одређених планова и програма, као и пружање информација и података о донетој одлуци јавности и заинтересованим органима и организацијама;

3) извештај о стратешкој процени је саставни део планаске документације која се прилаже уз план или програм и садржи идентификацију, опис, вредновање и процену могућих непосредних и посредних значајних утицаја на животну средину реализације плана и програма, као и разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао у односу на циљ и географски обухват плана или програма чије доношење предлаже;

4) заинтересовани органи и организације јесу органи и организације Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који, у складу са својим надлежностима, имају интерес у доношењу одлука које се односе на заштиту животне средине и здравља људи;

5) јавност обухвата једно или више физичких или правних лица, њихова удружења, организације или групе;

6) заинтересована јавност обухвата јавност на коју утиче или може утицати план или програм и/или која има интерес у доношењу одлука које се односе на заштиту животне средине, укључујући удружења грађана која се баве заштитом животне средине и која су регистрована у складу са посебним законом;

7) еколошка мрежа је кохерентна, функционално и просторно повезана целина успостављена ради очувања типова станишта од посебног значаја за заштиту, обнављање и/или унапређивање нарушених станишта и за очување станишта дивљих врста флоре и фауне, а чине је еколошки значајна подручја, еколошки коридори и заштитна зона тамо где је потребна да штити еколошки значајна подручја и еколошке коридоре од могућих штетних спољних утицаја, у складу са посебним прописом којим се уређује заштита природе;

8) оцена прихватљивости за еколошку мрежу (у даљем тексту: оцена прихватљивости) је поступак којим се утврђују, описују и процењују могући значајни утицаји које план и програм самостално или у стицају са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, може имати на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, а састоји се из претходне и главне оцене прихватљивости;

9) мрежна енергија је део тржишта Енергетске заједнице у области производње, дистрибуције, снабдевања и преноса електричне енергије, гаса и нафте у складу са чланом 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

Начела стратешке процене

Члан 4.

Основна начела стратешке процене јесу:

1) Начело одрживог развоја - одрживи развој јесте усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање одређених планова и програма и утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и добара, предела, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, дивљих биљних и животињских врста и аутохтоних екосистема, циљева очувања и целовитости еколошке мреже, односно рационалним коришћењем природних ресурса доприноси се циљевима одрживог развоја.

2) Начело интегралности - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова и програма заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке, геолошке и предеоне разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске програме и планове.

3) Начело предострожности - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји одређених планова и програма на животну средину пре њиховог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра узимајући у обзир доступне научне чињенице које указују на могуће ризике. Где постоји опасност настанка неповратне штете, недостатак пуне научне извесности у погледу ризика неће бити узет као основ за одустајање од планирања спровођења сразмерних мера које могу спречити наступање штете по здравље људи, животну средину и материјална добра.

4) Начело хијерархије и координације - процена утицаја планова и програма врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови и програми.

У поступку стратешке процене планова и програма повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план или програм.

5) Начело избегавања двоструке процене – релевантни подаци о утицајима који су изведени у раније спроведеним поступцима стратешке процене утицаја могу се користити за потребе процене значајних утицаја планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене већ довољно утврђених значајних утицаја на одређене чиниоце животне средине. Подаци из раније спроведених стратешких процена морају бити ажурни, поуздани и приказани на такав начин да се на основу њих могу поуздано утврдити, описати и проценити одређени постојећи утицаји планова и програма на чиниоце животне средине.

6) Начело јавности - у циљу информисања јавности о одређеним плановима и програмима и о њиховом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме и доношења или усвајања планова и програма, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања плана и програма, имати приступ информацијама које се односе на те планове и програме или њихове измене.

II. ПОСТУПАК СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Предмет стратешке процене

Члан 5.

Стратешка процена врши се обавезно за:

- 1) све планове и програме који се припремају у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, рударства, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, климатских промена, којима се успоставља оквир за одобравање пројеката одређених прописима којима се уређује поступак процене утицаја на животну средину;
- 2) све планове и програме који подлежу оцени прихватљивости за еколошку мрежу у складу са посебним законом којим се уређује заштита природе; и
- 3) све планове и програме који се припремају за мрежну енергију којима се успоставља оквир за одобравање стратешких енергетских пројеката који су одређени као пројекти од интереса за Енергетску заједницу и пројекти од заједничког интереса одлуком Министарског савета Енергетске заједнице у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима.

Ако орган надлежан за припрему плана и програма утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину према критеријумима прописаним овим законом стратешка процена врши се обавезно за:

- 1) све планове и програме из става 1. овог члана којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или мање измене; и
- 2) све планове и програме који нису наведени у ставу 1. овог члана којима се успоставља оквир за одобравање пројеката.

Критеријуми

Члан 6.

Критеријуми за утврђивање могућности значајних непосредних и посредних утицаја на животну средину спровођења планова и програма и доношење одлуке о потреби изради стратешке процене за планове и програме из члана 5. став 2. овог закона садржани су у Прилогу I овог закона који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

Орган надлежан за припрему плана и програма примењује критеријуми из претходног става овог члана за одређивање питања, проблема и релевантних података које мора да обухвати извештај о стратешкој процени за планове и програме из члана 5. овог закона.

Хијерархијски оквир и основа и избегавање двоструке процене

Члан 7.

Стратешка процена се спроводи на основу нивоа, врсте, циљева, садржаја и географског обухвата плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

Орган надлежан за припрему плана и програма може узети у обзир релевантне информације и податке раније спроведене стратешке процене планова и програма који припадају истој хијерархијској структури за одређивање релевантних информација које мора да обухвати извештај о стратешкој процени у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на животну средину.

Подаци из раније спроведених стратешких процене морају бити ажурни, поуздани и приказани на такав начин да се на основу њих могу поуздано утврдити, описати и проценити одређени постојећи утицаји планова и програма на чиниоце животне средине.

Фазе у поступку стратешке процене

Члан 8.

Поступак стратешке процене се спроводи у току израде нацрта плана и програма пре утврђивања предлога плана и програма и његовог упућивања у поступак доношења на начин прописан овим законом.

Поступак стратешке процене састоји се од следећих фаза:

1) припремна фаза која обухвата:

- одлучивање о изради стратешке процене и обавештавање јавности о одлуци,
- избор обрађивача извештаја о стратешкој процени,
- учешће заинтересованих органа и организација у одлучивању о изради стратешке процене,
- сагласност на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене

2) извештај о стратешкој процени;

- израда извештаја о стратешкој процени,
- мишљење органа надлежног за заштиту животне средине

3) поступак одлучивања који обухвата:

- учешће заинтересованих органа и организација,
- учешће јавности,
- прекограничне консултације,
- извештај о резултатима учешћа заинтересованих органа и организација и јавности,
- оцену извештаја о стратешкој процени,
- сагласност на извештај о стратешкој процени.

1. Припремна фаза

Одлучивање о изради стратешке процене и обавештавање јавности

Члан 9.

Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) податке о врсти плана и програма у складу са чланом 5. овог закона;
- 2) податке о разлозима, циљевима, проблемима које решава, географском обухвату и планском и програмском основу доношења плана и програма;
- 3) податке о будућим пројектима за чије одобравање план и програм представљају оквир;
- 4) разлоге за израду стратешке процене за планове и програме из члана 5. став 2. овог закона према критеријумима из члана 6. став 1. овог закона;
- 5) приказ питања и проблема везаних за животну средину у плану и програму који ће бити разматрани у оквиру стратешке процене према критеријумима из члана 6. став 2. овог закона;
- 6) одлуку надлежног органа донету у поступку претходне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или у стицају са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу имати утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже;
- 7) информације о спроведеним поступцима стратешке процене за планове и програме који припадају истој хијерархијској структури;
- 8) разлоге за изостављање појединих питања и проблема везаних за животну средину у плану и програму из стратешке процене;
- 9) елементе извештаја о стратешкој процени;

10) избор и обавезе обрађивача извештаја о стратешкој процени (предлог методологије, састав стручног тима, рок израде и др);

11) начин учешћа заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања извештаја о стратешкој процени;

12) мишљење органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација;

13) друге податке од значаја за израду стратешке процене.

Одлука из става 1. овог члана је саставни део одлуке о припреми плана и програма и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије", службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Орган надлежан за припрему плана и програма је дужан да о одлуци из става 1. овог члана обавести заинтересоване органе и организације и јавност путем службеног сајта посебно намењеног обавештавању о поступцима стратешке процене.

Обавештење из претходног става овог члана садржи податке из става 2. овог члана.

Одлука о неприступању стратешкој процени и обавештавање заинтересованих органа и организација и јавности

Члан 10.

Орган надлежан за припрему плана и програма из члана 5. став 2. овог закона може одлучити да се не израђује стратешка процена, о чему претходно прибавља сагласност органа надлежног за послове заштите животне средине и мишљење других заинтересованих органа и организација.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) податке о врсти и географском обухвату плана и програма;
- 2) податке о разлозима, циљевима, проблемима које решава и планском и програмском основу доношења плана и програма;
- 3) податке о будућим пројектима за чије одобравање план и програм представљају оквир;
- 4) одлуку надлежног органа донету у поступку претходне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или у стицају са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу имати утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже;
- 5) сагласност органа надлежног за заштиту животне средине;
- 6) разлоге за неприступање изради стратешке процене према критеријумима из члана 6. став 1. овог закона;

- 7) друге релевантне податке на основу којих је одлучено да се не приступи изради стратешке процене.

Одлука из став 1. овог члана не може бити донета без претходно прибављене сагласности органа надлежног за заштиту животне средине.

Одлука из став 1. овог члана је саставни део одлуке о припреми плана и програма и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије", службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Орган надлежан за припрему плана и програма је дужан да о одлуци из става 1. овог члана обавести заинтересоване органе и организације и јавност путем службеног сајта посебно намењеног обавештавању о поступцима стратешке процене.

Обавештење из претходног става овог члана садржи податке из става 2. овог члана, а нарочито разлоге за неприступање изради стратешке процене према критеријумима из члана 6. став 1. овог закона.

Избор обрађивача извештаја о стратешкој процени

Члан 11.

Орган надлежан за припрему плана и програма одлучује о избору обрађивача извештаја о стратешкој процени, у поступку утврђеном законом.

Обрађивач извештаја о стратешкој процени може бити правно лице или предузетник који је уписан у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената.

Обрађивач из става 2. овог члана ће за израду извештаја о стратешкој процени утицаја образовати мултидисциплинарни тим састављен од стручних лица квалификованих за анализу сваког од елемената стратешке процене.

Стручно лице квалификовано је за израду извештаја о стратешкој процени ако има високу стручну спрему одговарајућег смера и најмање пет година рада у струци, стручне резултате, односно учешће у изради најмање два плана и програма.

Обрађивач извештаја о стратешкој процени дужан је да тачно и потпуно утврди, опише, прикаже, вреднује и процени податке и чињенице које се односе на стање животне средине и све њене чиниоце и могуће непосредне и посредне негативне утицаје које реализација плана и програма може имати на животну средину, с обзиром на врсту, природу и географски обухват плана и програма.

Учешће заинтересованих органа и организација у одлучивању о изради стратешке процене

Члан 12.

У припреми одлуке о изради стратешке процене орган надлежан за припрему плана и програма дужан је да од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација затражи мишљење.

Уз захтев за давање мишљења из става 1. овог члана обавезно се доставља и предлог одлуке са прописаном садржином у члану 9. став 2. овог закона.

Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења.

Орган надлежан за послове заштите животне средине се у мишљењу из став 1. овог члана изјашњава нарочито о питањима, проблемима и релевантним подацима везаним за животну средину које је потребно утврдити, описати и оценити у оквиру извештаја о стратешкој процени применом критеријумима из члана 6. став 2. овог закона.

Ако се мишљење не достави у року из става 3. овог члана, сматра се да нема примедба на предложено садржину одлуке о изради стратешке процене.

Сагласност на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене

Члан 13.

У припреми одлуке о неприступању изради стратешке процене за планове и програме из члана 5. став 1. тачка 2. овог закона, орган надлежан за припрему плана или програма дужан је да, од органа надлежног за послове заштите животне средине прибави сагласност и затражи мишљење заинтересованих органа и организација.

Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења.

Ако се мишљење не достави у року из става 2. овог члана, сматра се да нема примедба на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене.

Уз захтев за давање сагласности из става 1. овог члана обавезно се доставља и предлог одлуке са прописаном садржином у члану 10. став 2. овог закона, као и мишљења заинтересованих органа и организација.

Рок за достављање сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева за давање сагласности на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене.

Орган надлежан за послове заштите животне средине је дужан да узме у обзир достављена мишљења заинтересованих органа и организација из става 1. овог члана.

Орган надлежан за послове заштите животне средине ће одбити да изда сагласност на предлог одлуке уколико:

- 1) утврди да је предмет предлога одлуке план и програм из члана 5. став 1. овог закона;
- 2) утврди да би спровођење плана и програма могло имати значајне непосредне или посредне утицаје на чиниоце животне средине, нарочито, имајући у виду карактеристике, циљ, пројекте предвиђене планом и програмом, планиране мере заштите животне средине, географски обухват плана и програма и осетљивост, стање и/или циљеве заштите животне средине; или
- 3) не може искључити значајне утицаје спровођења плана и програма на подручје еколошке мреже.

Орган надлежан за послове заштите животне средине може посебним актом наложити израду стратешке процене уколико на основу нових података, информација или сазнања које му нису биле доступне у тренутку подношења захтева из става 1. овог члана утврди постојање неке од чињеница из става 3. овог члана.

2. Извештај о стратешкој процени

Садржина извештаја

Члан 14.

Извештај о стратешкој процени је документ којим се утврђују, описују, вреднују и процењују могући значајни непосредни и посредни утицаји на чиниоце животне средине до којих може доћи спровођењем плана и програма, разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљеве и географски обухват плана и програма и одређују мере за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину.

Чиниоце животне средине из претходног става чине, нарочито, следећи елементи:

1. становништво и здравље људи;
2. геолошка, предеона и биолошка разноврсност, посебно врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе;
3. еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори;
4. екосистеми и екосистемске услуге;
5. земља, тло, вода, и ваздух;
6. клима, климатске промене и прилагођавање чинилаца животне средине климатским променама;
7. материјална добра, културно-историјска баштина, архитектоско и археолошко наслеђе и предели;
8. изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама;
9. интеракцију између чиниоца из тачака 1-7.

Извештај из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) полазне основе стратешке процене;
- 2) опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора;
- 3) процену могућих непосредних и посредних, кумулативних, прекограничних, краткорочних, средњивочних и дугорочних, трајних и привремених, позитивних и негативних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;
- 4) предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину;
- 5) одлуку надлежног органа донету у поступку главне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или у стицају са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу имати утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже;
- 6) смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
- 7) програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма (мониторинг);
- 8) приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене;
- 9) приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план или програм;
- 10) нетехнички резиме информација добијених у оквиру тачака 1-9. овог члана и закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности;
- 11) друге податке од значаја за стратешку процену у складу са критеријума за оцену извештаја о стратешкој процени из Прилога II који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

Извештај о стратешкој процени за планове и програме који самостално или у стицају са другим плановима и програмима, пројектима, радовима или активностима, могу имати на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, обавезно обухвата посебно издвојене информације о подручју еколошке мреже и мерама спречавања и ублажавања негативних утицаја реализације плана и програма на еколошку мрежу.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку прибављања сагласности на извештај о стратешкој процени, на начин утврђен овим законом.

Полазне основе

Члан 15.

Полазне основе стратешке процене обухватају:

- 1) кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;
- 2) преглед постојећег стања и квалитета чинилаца животне средине на подручју на које се извештај односи и могућ развој њиховог стања и квалитета ако не дође до спровођења плана и програма;
- 3) карактеристике чинилаца животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
- 4) разматрана питања и проблеме заштите животне средине у плану или програму који су од значаја за процену непосредних и посредних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине, укључујући посебно она која се односе на еколошку мрежу подручја и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;
- 5) приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на живот и здравље становништва и животну средину;
- 6) преглед утврђених и процењених значајних могућих непосредних и посебних утицаја спровођења плана и програма;
- 7) преглед предложених мера спречавања и/или смањења утврђених и процењених значајних негативних утицаја спровођења плана и програма;
- 8) приказ припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљ, сврху и географски обухват плана и програма, предложене мере спречавања и/или смањења процењених значајних утицаја и њихов утицај на стање и квалитет чинилаца животне средине и живот и здравље становништва.
- 9) резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битних за процену могућих утицаја плана и програма.

Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Члан 16.

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу локалне самоуправе, аутономне покрајине, Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева из става 1. овог члана врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Процена могућих значајних утицаја

Члан 17.

Процена могућих непосредних и посредних значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине садржи следеће елементе:

- 1) детаљан опис, вредновање и процена свих значајних непосредних и посредних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине које је утврдио орган надлежан за припрему плана и програма;
- 2) детаљан опис предложених мера за спречавање, смањења и/или ограничавања утврђених значајних негативних утицаја на чиниоце животне средине, начина њиховог спровођења и процена њихове ефикасности;
- 3) приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежна за припрему плана и програма имајући у виду циљ, сврху и географски обухват плана и програма;
- 4) поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину;
- 5) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, климатским променама и капацитетима чинилаца да се прилагоде климатским променама, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, екосистемима и екосистемским услугама, стаништима и биолошкој разноврсности, заштићеним природним добрима, еколошкој мрежи, геолошкој и предеоној разноврсности и одликама, становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима, архитектосном и археолошком наслеђу или другим створеним вредностима, изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама, међусобна интеракција чинилаца животне средине;
- 6) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост,

понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја) кумулативна и синергијска природа утицаја;

7) приказ методологије и тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којим се орган надлежан за припрему плана сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења.

Мере заштите из оцене прихватљивости за еколошку мрежу

Члан 18.

Орган надлежан за припрему плана и програма је дужан да у извештају о стратешкој процени утврди, опише, вреднује и процени могуће значајне негативне утицаје спровођења плана и програма на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, издвојено од других разматраних утицаја.

Орган надлежан за припрему плана и програма ће-у извештају о стратешкој процени посебно вредновати мере спречавања и/или ублажавања могућих негативних утицаја реализације плана и програма на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже утврђених одлуком надлежног органа донетом у поступку главне оцене прихватљивости.

Смернице за ниже хијерархијске нивое

Члан 19.

Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове и програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Програм праћења стања животне средине

Члан 20.

Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма садржи нарочито:

- 1) опис циљева плана и програма;
- 2) индикаторе за праћење стања животне средине и значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;
- 3) временску динамику прикупљања података;

4) права и обавезе надлежних органа;

5) мере ране идентификације и поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења плана и програма у циљу отклањања таквих утицаја;

6) друге елементе у зависности од врсте и обима плана и програма.

Програм праћења стања животне средине из става 1. овог члана је саставни део спровођења плана и програма и може укључивати податке из постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за послове заштите животне средине у циљу избегавања двоструког мониторинга.

Нетехнички резиме

Члан 21.

Нетехнички резиме садржи преглед информација и најважнијих резултата изведених из извештаја о стратешкој процени које се саопштавају на начин који је разумљив и приступачан јавности и описује:

- 1) начин на који су проблеми, питања и циљеви заштите животне средине интегрисани у план и програм;
- 2) утврђене значајне утицаје спровођења плана и програма на животну средину;
- 3) предложене мере за спречавање и/или смањење утврђених утицаја и начин њиховог спровођења у реализацији плана и програма;
- 4) разумне варијанте које су биле предмет разматрања и главне разлоге за одабрано решење са становишта циља, сврхе, географског обухвата и утицаја плана и програма на животну средину;
- 5) мере планиране програмом праћења значајних утицаја спровођења плана и/или програма;
- 6) начина на који су мишљења и примедбе органа надлежног за заштиту животне средине, заштиту здравља и других заинтересованих органа и организација узете у обзир у плану и програму;
- 7) начина на који су мишљења и примедбе јавности узета у обзир у плану и програму;
- 8) начина на који су мишљења и примедбе прикупљене у оквиру прекограничних консултацијама узете у обзир у плану и програму.

Тач. 6-8. из става 1. овог члана се утврђују након израде извештаја о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности.

Мишљење на извештај о стратешкој процени

Члан 22.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за послове заштите животне средине и органу надлежном за спровођење поступка оцене

прихватљивости на мишљење извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програма.

Органи из става 1. овог члана разматрају и оцењују извештај о стратешкој процени применом одредаба овог закона и критеријума који су прописани у Прилогу II који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део, а нарочито:

- 1) довољност података о могућим значајним непосредним и посредним утицајима на чиниоце животне средине спровођења плана и програма у складу са критеријумима садржаним у Прилогу II овог закона;
- 2) подобност предложених мера да спрече и/или смање утврђене значајне негативне утицаје у довољној мери и њихову укљученост у нацрт плана и програма;
- 3) оцену разматраних варијантних решења узимајући у обзир циљеве, сврху и географски обухват нацрта плана и програма;
- 4) оцену усаглашености и довољне укључености у нацрт плана и програма циљева и захтева заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, природе, еколошке мреже) заштите здравља становништва, прилагођавање климатским променама у складу са начелом интегралности.

На основу оцене, органи из става 1. овог члана дају мишљење на извештај о стратешкој процени и достављају га органу надлежном за припрему плана и програма заједно са примедбама и предлозима за допуну у складу са прописаним критеријумима, у року од 30 дана од пријема захтева.

Стручна комисија

Члан 23.

По добијању захтева из члана 22. став 1. овог закона орган надлежан за послове заштите животне средине образује стручну комисију ради оцене извештаја о стратешкој процени.

Решење о образовању стручне комисије из става 1. овог члана доноси се у року од 10 дана од дана пријема захтева и њиме се утврђује састав, задаци, начин рада и финансирање стручне комисије.

Средства за финансирање рада стручне комисије обезбеђују се у буџету.

Састав стручне комисије

Члан 24.

Председник стручне комисије се бира из реда запослених или постављених лица у органу надлежном за заштиту животне средине.

Чланови стручне комисије могу бити лица са високом стручном спремом одговарајуће струке, односно смера и стручног искуства, из реда:

- 1) запослених или постављених лица у органу надлежном за заштиту животне средине;
- 2) запослених или постављених лица у заинтересованим органима и организацијама;
- 3) независни стручњаци.

Чланови стручне комисије не могу бити лица која су:

- 1) учествовала у изради извештаја о стратешкој процени или изради плана и програма који је предмет стратешке процене;
- 2) оснивачи или запослени код обрађивача плана и програма или код обрађивача извештаја о стратешкој процени, предузетници обрађивачи плана и програма, односно обрађивачи извештаја о стратешкој процени;
- 3) брачни другови, крвни сродници до четвртог степена сродства и сродници по тазбини до другог степена сродства лица наведених у тач. 1-3.

Министар надлежан за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министар) ближе прописује начин избора и рада стручне комисије.

Оцена стручне комисије

Члан 25.

Стручна комисија разматра и оцењује извештај о стратешкој процени узимајући у обзир захтеве прописане у чл. 15-21. овог закона и критеријуме садржане у Прилогу II овог закона.

Оцена стручне комисије садржи нарочито следеће елементе:

- 1) оцену довољности података о могућим значајним непосредним и посредним утицајима на чиниоце животне средине спровођења плана и програма у складу са критеријумима садржаним у Прилогу II овог закона;
- 2) процену подобности предложених мера да спрече и/или смање утврђене значајне негативне утицаје у довољној мери и њихову укљученост у нацрт плана и програма;
- 3) оцену разматраних варијантних решења узимајући у обзир циљеве, сврху и географски обухват нацрта плана и програма;
- 4) оцену усаглашености и довољне укључености у нацрт плана и програма циљева и захтева заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, природе и еколошке мреже) заштите здравља становништва, и прилагођавања климатским променама у складу са начелом интегралности;
- 5) примедбе и предлоге за измену и допуну извештаја о стратешкој процени у складу са оценом свих прописаних елемената.

3. Поступак одлучивања

Учешће заинтересованих органа и организација у поступку одлучивања

Члан 26.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља заинтересованим органима и организацијама на мишљење извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програма, мишљењем органа надлежних за послове заштите животне средине из члана 22. став 3. овог закона и оценом стручне комисије из члана 25. овог закона.

Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана.

Ако се мишљење не достави у року из става 2. овог члана сматра се да нема примедба на достављени извештај о стратешкој процени.

Учешће јавности у поступку одлучивања

Члан 27.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана и програма обавезно обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени и нацрта плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност из става 1. овог члана о начину, месту и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе.

Обавештења из ст. 2. овог члана садржи нарочито следеће податке:

- 1) обавештење о предмету поступка одлучивања;
- 2) називу, циљу и географском обухвату плана и програма;
- 3) месту, начину и времену остваривања јавног увида у нацрт плана и програма, извештај о стратешкој процени утицаја, нетехнички резиме и друге податке, обавештења и документацију релевантну за поступак одлучивања;
- 4) начину остваривања електронког приступа подацима, обавештењима и документацији из тачке 3);
- 5) месту и времену одржавања јавних консултација;
- 6) позив јавности да доставе мишљења и примедбе на нацрт плана и програма и извештај о стратешкој процени са упутством о начину и роковима за достављање;
- 7) називу и адреси надлежног органа за припрему плана и програма и електронској адреси на коју се могу достављати питања, мишљења и примедбе.

Обавештавање јавности из става 2. овог члана врши се путем јавног позива који се објављује путем најмање једног локалног листа на сваком од службених језика који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем плана и програма и на службеном сајту органа надлежног за припрему плана и програма.

Рок остављен за достављање мишљења и примедби јавности на нацрт плана и програма и извештај о стратешкој процени не може бити краћи од 30 дана од дана објављивања обавештења у средствима јавног информисања.

Јавни увид и јавна расправа из става 2. овог члана организује се по правилу, у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.

Ако законом којим се уређује поступак доношења плана и програма није предвиђен јавни увид и јавна расправа о плану и програму, орган надлежан за припрему плана и програма одлуком о изради плана и програма или посебном одлуком одређује јавни увид и одржавање јавне расправе из става 2. овог члана.

Орган надлежан за припрему плана и програма је дужан да на јавној расправи на јавности приступачан начин изложи утврђене, описане и процењене значајне непосредне и посређене утицаје плана и програма на чиниоце животне средине, предлог мера спречавња и/или смањења и праћења значајних негативних утицаја утврђених извештајем о стратешкој процени, разумне варијанте које је разматрао и главне разлоге за избор предложеног решења имајући у виду циљеве, предмет и географски обухват спровођења плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана и програма може обезбедити учешће на јавној расправи дела јавности која се не налази физички у месту одржавања јавних консултација употребом техничке опреме која омогућава комуникацију на даљину преко видео линка путем интернет мреже.

Орган надлежан за припрему плана и програма је дужан да обезбеди лак и неометан електронски приступ јавности нацрту плана и програма, извештају о стратешкој процени утицаја, нетехничком резимеу, мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и оцени стручне комисије, мишљењима заинтересованих органа и организација и другим подацима и документацији релевантној за поступак одлучивања најкасније истовремено са датумом објаве обавештења из става 2. овог члана, односно чим мишљења заинтересованих органа и организација, други релевантан податак или документ постане доступан органу надлежном за припрему плана и програма.

Министар ближе прописује начин обавештавања јавности и спровођења јавне расправе о нацрту плана и програма и извештају о стратешкој процени.

Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности

Члан 28.

Орган надлежан за припрему плана и програма израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из члана 26. став 2. овог закона, као и мишљења и примедбе достављене и изјављене у току јавног увида и јавне расправе о нацрту плана и програма и извештају о стратешкој процени из члана 27. овог закона.

Извештај из става 1. овог члана израђује се у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе и садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима и примедбама и податке о начину на коју су мишљења и примедбе укључене у нацрта плана и програма и извештај о стратешкој процени.

Одлучивање о извештају о стратешкој процени

Члан 29.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за послове заштите животне средине на сагласност извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програма и извештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности из члана 28. овог закона.

По добијању извештаја из става 1. овог члана орган надлежан за послове заштите животне средине може прибавити мишљење других овлашћених организација или стручних лица за поједине области нарочито уколико је то неопходно ради разјашњења значајних утицаја спровођења плана и програма на одређене чиниоце животне средине и/или ефикасност предложених мера спречавања и/или смањења утврђених утицаја.

Орган надлежан за заштиту животне средине оцењује извештај из става 1. овог члана на основу извештаја стручне комисије, узимајући у обзир мишљења и примедбе јавности и заинтересованих органа и организација применом критеријума садржаних у Прилогу II овог закона.

Сагласност на извештај о стратешкој процени

Члан 30.

На основу оцене из члана 29. овог закона орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности.

Орган надлежан за послове заштите животне средине ће одбити захтев за давање сагласности када на основу спроведеног поступка одлучивања утврди да:

- 1) спровођење плана и програма може имати значајне негативне утицаје на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже;
- 2) предложене мере нису подобне да спрече и/или смање утврђене значајне негативне утицаје у довољној мери;
- 3) је орган надлежан за припрему плана и програма пропустио да укључи предложене мере спречавања и/или смањења утврђених значајних негативних утицаја на чиниоце животне средине у нацрт плана и програма; или
- 4) ће спровођење плана или програма имати негативне последице по остварење циљева и/или захтева заштите животне средине и здравља становништва у складу са посебним прописима.

Рок за одлучивање о давању сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана или програма не може упутити план или програм у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине.

Оцена прихватљивости за еколошку мрежу

Члан 31.

Оцену прихватљивости плана и програма спроводи министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), односно орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, у складу са законом којим се уређује заштита природе, за планове и програме који сами или с другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже.

Поступак оцене прихватљивости спроводи се у складу са начелом предострожности, на основу најбољих доступних научних доказа и метода у оквиру припреме плана и програма и састоји се из претходне и главне оцене прихватљивости.

Поступак претходне оцене прихватљивости спроводи се пре доношења одлуке о изради стратешке процене утицаја.

Поступак главне оцене прихватљивости спроводи се пре израде извештаја о стратешкој процени утицаја.

Ако на основу спроведене оцене прихватљивости Министарство, односно орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, утврди да план и програм може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост еколошке мреже, орган надлежна за послове заштите животне средине је дужан да одбије захтев за давање сагласности на извештај о стратешкој процени.

У случају сумње сматра се да план и програм може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и негативан утицај на целовитост еколошке мреже.

Прекограничне консултације

Члан 32.

Прекограничне консултације и размену информација о прекограничном утицају плана и програма на животну средину спроводи Министарство.

Ако имплементација плана и програма може имати значајан утицај на живот и здравље становништва и животну средину друге државе или ако држава чија животна средина може

бити значајно угрожена то затражи, Министарство, у поступку учешћа заинтересованих органа и организација и јавности доставља, у што краћем року, а најкасније када буде информисао своју јавност, другој држави на мишљење информације, и то:

- 1) нацрт плана и програма и извештај о стратешкој процени утицаја;
- 2) обавештење о поступку одлучивања и природи одлуке која може бити донета;
- 3) о року у коме друга држава може да саопшти своју намеру да учествује у поступку одлучивања.

Ако друга држава обавести Министарство да жели да учествује у поступку одлучивања, Министарство у договору са другом државом одређује разуман временски рок за достављање мишљења и примедби на нацрт плана и програма, извештај о стратешкој процени и мере предложене за спречавање, смањење или отклањање значајних прекограничних утицаја спровођења плана и програма.

Приликом прекограничних консултација, стране ће договорити начин учешћа заинтересованих органа и организација и јавност друге државе у поступку одлучивања, приступу информацијама о могућим прекограничним утицајима и достављања мишљење и примедби.

О одлуци о давању сагласности на извештај о стратешкој процени Министарство обавештава другу државу која је била консултована у поступку одлучивања, достављањем информација, и то:

- 1) о садржају одлуке о давању сагласности;
- 2) о резултатима прекограничних консултација и разлозима на којима се заснива одлука о давању сагласности;
- 3) о мерама спречавања и/или смањења и начину праћења прекограничних утицаја спровођења плана и програма; и
- 4) о начину на који су мишљења и примедбе преимљене у поступку прекограничних консултација узете у обзир и разлози за њихово усвајање.

Министарство је дужно да затражи од друге државе учешће у поступку одлучивања о плановима и програмима који могу имати значајан утицај на чиниоце животне средине и здравље људи на територији Републике Србије.

О примљеним информацијама о нацрту плана и програма, вероватном прекограничном утицају и предложеним мерама друге државе, Министарство обавештава заинтересоване органе и организације и јавност на начин утврђен у члану 27. овог закона.

Министарство доставља прибављена мишљења заинтересованих органа и организација и јавности о прекограничним утицајима и предложеним мерама спречавања и/или смањења прекограничних утицаја надлежном органу друге државе.

Резултате консултација и прибављених мишљења заинтересованих органа и организација и јавности Министарство узима у обзир приликом давања мишљења надлежном органу друге државе.

Доступност информација и обавештавање о одлуци

Члан 33.

Извештај о стратешкој процени, мере спречавања и/или смањења утврђених значајних утицаја, мере праћења значајних утицаја спровођења плана и програма, резултати учешћа заинтересованих органа и организација и јавности и других држава у случају прекограничног утицаја, саставни су део планске документације.

Орган надлежан за припрему плана и програма дужан је да путем објаве на службеном сајту обавести јавност о одлуци којом је усвојен план и програм, као и да о томе на погодан начин обавести јавност која је учествовала у поступку одлучивања.

Обавештење из ст. 2. овог члана садржи нарочито:

- план и програм који је усвојен;
- сажету информацију о проблемима животне средине који су размотрени у извештају о стратешкој процени;
- информације о начину како су мишљења јавности и заинтересованих органа и резултати прекограничних консултација узети у обзир у плану/ програму који је усвојен;
- главне разлоге за избор плана или програма који је усвојен, с обзиром на остала размотрена разумне алтернативне варијанте;
- податке о мерама спречавања и/или смањења утврђених значајних утицаја;
- информације о мерама о праћењу значајних утицаја спровођења плана/програма;
- информације о начину на који су мере укључене у спровођење плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује доступност усвојеног плана и програма и извештаја о стратешкој процени и података из ст. 1. и 2. овог члана после усвајања плана и програма, укључујући електронски приступ подацима из става 3. овог члана путем службеног сајта.

Извештај о стратешкој процени се, као део планске документације, објављује у "Службеном гласнику Републике Србије", службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе уз усвојени план, односно програм.

Централна база података и централни веб портал

Члан 34.

Министарство је дужно да у року од 2 године од ступања на снагу овог закона успостави централну базу података и централни веб портал преко којег ће органи надлежни за припрему планова и програма обавештавати заинтересоване органе и организације и јавност о покренутих поступцима стратешке процене утицаја, одлукама о неприступању изради стратешке процене, нацртима планова и програма, извештајима о стратешкој процени, роковима и начинима достављања мишљења, месту и времену одржавања јавних расправа, прекограничним консултацијама и омогућити електронски приступ одлукама и документацији.

Министарство је дужно да омогући несметан електронски приступ јавности централној бази података у складу са законом.

Орган надлежан за припрему плана је дужан да по успостављању централне базе података и централног веб портала уноси у централну базу података све информације, обавештења и документацију, односно поставља на централни веб портал све податке и информације прикупљене о току поступка стратешке процене.

III НАДЗОР

Члан 35.

Надзор над применом одредаба овог закона врши Министарство.

IV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 36.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу надлежном за припрему плана и програма, односно органу надлежном за послове заштите животне средине, ако:

- 1) припреми план и програм из члана 5. став 1. овог закона без извршене стратешке процене;
- 2) припреми план и програм из члана 5. став 2. без претходне сагласности органа надлежног за послове заштите животне средине или супротно његовој одлуци из члана 14. ст. 3. овог закона;
- 3) изради стратешку процену која није у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа (члан 7. став 2);
- 4) не донесе одлуку из члана 9. став 1. овог закона;
- 5) донесе одлуку из члана 10. став 1. овог закона без претходне сагласности органа надлежног за послове заштите животне средине из члана 10. став 3. овог закона;

- 6) не обавести заитресоване органе и организације и јавност о садржају и разлозима за одлуку о неприступању изради стратешке процене из члана 10. став 1. овог закона у складу са чланом 10. ст. 5. и 6. овог закона;
- 7) спроводи поступак стратешке процене без учешћа заинтересованих органа и организација или без учешћа јавности (чл. 13, 28. и 29);
- 8) оцени извештај о стратешкој процени без примене прописаних критеријума (члан 30. став 2);
- 9) на основу оцене извештаја о стратешкој процени не одлучи о давању сагласности у прописаном року (члан 30. ст. 3. и 4.);
- 10) упути план или програм у даљу процедуру усвајања без претходно прибављене сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине (члан 30. став 5.);
- 11) спроводи поступак стратешке процене плана и програма са прекограничним утицајима без претходног обавештавања органа државе на чију животну средину реализација може утицати (чл. 32. став 2.);
- 12) не укључи извештај о стратешкој процени утицаја, мере спречавања, мере смањења утврђених значајних утицаја, и/или мере праћења значајних утицаја спровођења плана и програма у план и програм (члан 33. став 1.);
- 13) не обавести заинтересовану јавности о одлуци којом је усвојен план и програм (члан 33. став 2, не обавести заинтересовану јавност о разлозима одлуке у складу са чланом 33. став 3. овог закона, и/или не омогући доступност одлуке подацима у складу са чланом 33. став 4. овог закона;
- 14) пропусти да унесе у централни базу података информације, обавештења и документацију, односно пропусти да постави на централном веб порталу све податке и информације прикупљене о току поступка стратешке процене у складу са законом или не објави извештај о стратешкој процени утицаја плана и програма (члан 34. ст. 3. и 4).

Члан 37.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај обрађивач извештаја о стратешкој процени - предузетник ако у извештај о стратешкој процени унесе нетачне податке и чињенице о стању животне средине и њених чинилаца или прикрије податке и чињенице неопходне за процену утицаја плана и програма и предузимања мера заштите (члан 11. став 5).

Члан 38.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које као обрађивач извештаја о стратешкој процени учини дело из члана 37. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети поступци усвајања планова и програма

Члан 37.

Планови и програми чија је израда је започета пре ступања на снагу овог закона наставиће се по поступку утврђеном Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

Ступање на снагу

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 39.

Одредбе чл. 5, 9, 10, 12, 13, 14, 18. и 31. овог закона у делу који се односи на оцену прихватљивости примењиваће се по ступању на снагу прописа којим се уређује оцена прихватљивости.

Члан 40.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

Критеријуми за одређивање могућих значајних утицаја

1. Карактеристике плана и програма, а нарочито:

- 1) значај плана и програма за заштиту животне средине и одрживи развој;
- 2) податке о разлозима, циљевима, проблемима које решава, географском обухвату и планском и програмском основу доношења плана и програма;
- 3) податке о будућим пројектима за чије одобравање план и програм представљају оквир;
- 4) проблеми заштите животне средине плана и програма и могућност утицаја на чиниоце животне средине:
 - (1) ваздух;
 - (2) воде;
 - (3) земљиште;
 - (4) климу, климатске промене и прилагођавање чинилаца животне средине климатским променама;
 - (5) биљни и животињски свет;
 - (6) природна станишта и биолошка, предеона и геолошку разноврсност;
 - (7) заштићена природна добра, еколошки значајна подручја, еколошке коридоре и Еколошку мрежа;
 - (8) становништво и здравље;
 - (9) градове и друга насеља;
 - (10) културно-историјска баштина, архитектоско и археолошко наслеђе;
 - (11) инфраструктурне, индустријске и друге објекте;
 - (12) друге створене вредности;
 - (13) изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама;
 - (14) интеракцију између чиниоца из тачака (1) до (13)

5) степен утицаја плана и програма на друге планове и програме, укључујући и оне у различитим хијерархијским структурама;

6) значај плана и програма за примену посебних закона (планови и програми управљања отпадом, заштите ваздуха, заштите од буке у животној средини, заштите вода, заштите од вода и др).

7) степен којим се планом и програмом успоставља оквир за одобравање и реализацију пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину у погледу планиране локације извођења, природе, величине, обима и услова функционисања или у вези са алокацијом природних ресурса.

2. Карактеристике утицаја, а нарочито:

1) вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност;

2) временска димензија (трајање, учесталост, понављање);

3) просторна димензија:

(1) локација;

(2) географска област;

(3) број изложених становника;

(4) прекогранична природа утицаја;

4) кумулативна и синергијска природа утицаја;

5) ризици по људско здравље и животну средину;

6) деловање на области од природног, културног и другог значаја укључујући вредност и осетљивост простора који ће вероватно бити погођен карактеристикама и географским обухватом плана и програма:

(1) посебне природне карактеристике;

(2) области или природни предели којима је признат заштићени статус на републичком или међународном нивоу;

(3) културно-историјска баштина;

(4) густо насељене области;

(5) области са различитим режимима заштите;

7) близина, присуство и деловање на угрожене области укључујући циљеве очувања, значај и осетљивост угрожене области која може бити погођена карактеристикама и географским обухватом плана и програма:

(1) прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности;

(2) интензивно коришћење земљишта;

(3) постојећи ризици;

(4) смањени капацитет животне средине, укључујући способност прилагођавања чинилаца животне средине климатским променама;

(5) посебно осетљиве и ретке области;

(6) екосистеми, близина и присуство природних станишта, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и Еколошке мреже;

(7) биљне и животињске врсте.

ПРИЛОГ II

Критеријуми за оцену извештаја о стратешкој процени

Елементи стратешке процене

1. Карактеристике плана и програма

- 1) јасно су приказани циљеви и садржај плана и програма, подручје за које се припрема план или програм, просторни обухват и временски хоризонт и подаци о будућим пројектима за чије одобравање план и програм представљају оквир;
- 2) питања заштите животне средине су заступљена у припреми циљева плана и програма;
- 3) приказане су везе са другим релевантним плановима и програмима и место плана и/или програма у хијерархијском оквиру којем припада.

2. Полазне основе

- 1) приказана су питања и проблеми везани за животну средину који су разматрани у плану и програму током израде стратешке процене;
- 2) дати су разлози за изостављање појединих питања и проблема из стратешке процене;
- 3) приказан је начин на који су дефинисани циљеви стратешке процене и изабрани одговарајући индикатори.

3. Стање животне средине

- 1) приказано је постојеће и будуће стање чинилаца животне средине на подручју на које се план и програм односи и оцењен могућ развој њиховог стања и квалитета ако не дође до спровођења плана и програма;
- 2) опис стања животне средине усклађен је са циљевима и индикаторима стратешке процене;
- 3) приказани су извори података о стању животне средине и коришћена методологија је усклађена са степеном сложености стратешке процене, нивоом планирања, карактеристикама плана и програма, географским обухватом и особинама изложеног подручја.

4. Процена утицаја спровођења плана и програма на животну средину

- 1) приказан је начин на који су утврђени, описани, вредновани и процењени значајни утицаји¹ плана и програма на животну средину;
 - 2) при процени утицаја укључени су следећи чиниоци животне средине:
 - (1) ваздух;
 - (2) вода;
 - (3) земљиште;
 - (4) клима, климатске промене и прилагођавање чинилаца животне средине климатским променама;
 - (5) биљни и животињски свет;
 - (6) природна станишта;
 - (7) биолошка разноврсност;
 - (8) геолошка разноврсности;
 - (9) предели (природна лепота) и предеона разноврсност;
 - (10) природна добра, еколошки значајна подручја, еколошки коридори и Еколошка мрежа;
 - (11) становништво и здравље;
-

- (12) градови и друга насеља;
- (13) културно-историјска баштина, архитектоско и археолошко наслеђе;
- (14) инфраструктурни, индустријски и други објекти;
- (15) друге створене вредности;
- (16) изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама;
- (17) интеракцију између чиниоца из тачака (1) до (16)

3) при процени утицаја узети су у обзир следеће карактеристике утицаја:

- (1) вероватноћа;
- (2) интензитет;
- (3) сложеност/реверзибилност;
- (4) временска димензија (трајање, учесталост, понављање);
- (5) просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја);
- (6) кумулативна и синергијска природа утицаја;
- (7) друге карактеристике утицаја;

4) одређивање и вредновање значајних утицаја усклађено је са важећим стандардима, прописима и граничним вредностима;

5) описана је коришћена методологија.

5. Мере спречавања и/или смањења значајних утицаја и програм праћења стања животне средине

1) предложене су мере које су подобне да спрече, смање и/или ограниче утврђене значајне негативне непосредне и посредне утицаје на чиниоце животне средине у довољној мери и где је то могуће увећају повољне учинке на животну средину за сваки процењени утицај;²

2) дати су подаци о начину на који су предложене мере укључене у нацрт плана и програма, односно начин на који ће бити спроведене током реализације плана и програма;³

3) приказан је начин на који су припремљене смернице за израду процена утицаја пројеката на животну средину и других стратешких процена;

4) предвиђене су мере и припремљен је програма праћења стања животне средине, значајних утицаја спровођења плана и програма у току реализације и мере ране идентификације и поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења плана и програма у циљу отклањања таквих утицаја у складу са чланом 17. овог закона;⁴

6. Разумна алтернативна варијантна решења која су била предмет разматрања

1) приказан је начин на који су припремљена и разматрана разумна алтернативна варијантна решења за питања и проблеме везане за животну средину у односу на циљеве, садржај и географски обухват плана и програма;

2) приказана је процена вероватних значајних утицаја разумних алтернативних варијантних решења које је разматрао орган надлежна за припрему плана и програма имајући у виду циљ, сврху и просторни обухват плана и програма;

3) образложени су разлози за избор најповољнијег варијантног решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину;⁵

4) објашњена је методологија, тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања, са којим се орган надлежан за припрему плана сусрео како би спровео процену разумних алтернативних варијантних решења.

7. Извештај о стратешкој процени

1) јасно је дефинисана улога надлежних органа у изради стратешке процене;

2) извештај је припремљен на јасан и прецизан начин;

3) обрађени су сви елементи извештаја прописани чланом 15. овог закона и дати извори информација, укључујући стручна мишљења. Релевантни подаци и детаљност процене значајних утицаја је усаглашен са нивоом планирања и комплементаран је са подацима раније спроведених поступака стратешке процене за планове и програме који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених и процењених значајних утицаја;

4) утврђени су описани, вредновани и процењени сви непосредни и посредни утицаји спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;

5) предложене мере спречавања и/или смањења утврђених значајних утицаја, начин њиховог спровођења у плану и програму и процена њиховог учинка у односу на све утврђене значајне утицаје је дата прегледно, јасно на начин који је проверљив и следљив у нацрту плана и програма;

6) вероватни утицаји спровођења плана и програма на циљеве очувања и целовитост еколошки значајних подручја која чине део Еколошке мреже као и предложене мере спречавања или смањења негативних утицаја на циљеве очувања и целовитост таквих подручја су описани, вредновани и процењени одвојено од утицаја на друге чиниоце живонте средине;

7) приказан је начин на који су питања животне средине укључена у план или програм, начин на који се вршило одлучивање и описани разлози одлучујући за избор датог плана и програма са аспекта разумних алтернативних варијантних решења која су била разматрана узимајући у обзир циљ, садржај и географски обухват плана и програма;

8) закључци о израђеном извештају о стратешкој процени представљени су на начин разумљив јавности.

9) нетехнички резиме је усаглашен са захтевима у члану 22. Закона.

8. Учесће заинтересованих органа и организација и јавности

1) обезбеђено је учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде стратешке процене;

2) достављена су мишљења заинтересованих органа и организација и јавности на извештај о стратешкој процени и приказан начин на који се одлучивало о мишљењима.